

ΓΡΑΦΕΙΑ

ΟΔΟΣ ΚΥΝΟΣΑΡΓΟΥΣ ΑΡΙΘ. 36
ΚΑΙ ΣΤΟΑ ΜΕΛΑ ΑΡΙΘ. 11
ΕΚΑΣΤΟΝ ΦΥΛΛΟΝ ΤΙΜΑΤΑΙ
10 ΛΕΠΤΑ 10

ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Έν Έλλάδι, έτησία Δρ. 6
» » έξάμηνος » 4
Έξωτερικού έτησία Φρ. 10
» » έξάμηνος » 6

Η ΦΥΣΙΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ

ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΦΡ. ΠΡΙΝΤΕΖΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Αί τελευταίαι πρόοδοι τής υπερατλαντίου θαλασσοπλοίας (μετά εικόνων), υπό Φ. Π. — Οί άστρονόμοι τὸ πάλαι. Έπίσκεψις εἰς τὸ άστέροσκοπεῖον τοῦ κ. Έρσχελ, υπό Άστέρος. — Θεωρία τής προόδου, υπό Φρίκ. — Ο γάμος παρά τοῖς καλλιτέχναις. Ποιητής και ζωγράφος. Κοινωνική φιλοσοφία, υπό Ροῦ. — Σωάννα Ραμῶ (έπιφυλλίς μετά εικόνων), υπό Maurice de Fos. — Ὁφέλιμας γνώσεις. Καφές δι' ὕδατος διέλυσι μένου. Σινική μέθοδος διά τήν διατήρησιν τῶν ἰχθύων — Εὐτράπελα. — Σκέψεις καί ἀξιώματα. — Αἰνίγματα. — Ἀνταποκρίσεις τής «Φύσεως».

Πρὸς τοὺς καθυστεροῦντας ἔτι τήν συνδρομήν των.

Ἡ Διεύθυνσις τής «Φύσεως» θεωρεῖ καθήκον αὐτῆς ὅπως παρακαλέσῃ τοὺς μὴ ἀποστείλλοντας ἔτι τήν ἑαυτῶν συνδρομήν, (ὅσως ἔνεκα τοῦ ἐντελοῦς αὐτῆς), ἵνα σπεύσωσι γὰ τήν ἀποστείλωσιν, διότι ἀφ' ἑνὸς μὲν βαδίζομεν εἰς τὸν ἑβδομον μῆνα ἀπὸ τής ἐκδόσεώς της, και πολλαὶ τοιαῦται ἀποτελοῦσι ποσὸν ἀναγκάσιον ἀπέναντι τῶν θυσῶν, εἰς ἃς ὑποβαλλόμεθα, και ἀφ' ἑτέρου, διότι οἱ μὴ πληρώσαντες ἑγκαίρως θ' ἀποκλεισθῶσι τοῦ δικαιώματος τής συμμετοχῆς αὐτῶν εἰς τὰς κληρώσεις τῶν λαγῶν τής Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας και τῶν λαχειοφόρων τής Ἐθνικῆς Τραπεζῆς, ἐξ ἀνάγκης δὲ θὰ ἐπέλθῃ και ἡ διακοπὴ τής ἀποστολῆς τοῦ φύλλον.

Παρακαλοῦνται δ' ἐν ταῦτῷ, ὅσοι τῶν Κυρίων τούτων δὲν ἐπιθυμοῦσι γὰ διατελῶσι συνδρομηταὶ τής «Φύσεως» γὰ δηλώσωσι τοῦτο ἡμῖν, ἢ γὰ μᾶς ἐπιστρέψωσι τὸ φύλλον, διότι πολλὸ ἀδίκον εἶναι γὰ ἐξακολουθῶμεν ὑποβαλλόμενοι και εἰς ταχυδρομικὰ ἔξοδα γάρ τιν αὐτῶν και εἰς κόπους ματαίους, ἔνεκεν ἀδικαιολογήτου σιγῆς.

Ἡ Διεύθυνσις

ΑΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑΙ ΠΡΟΟΔΟΙ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΤΛΑΝΤΕΙΟΥ ΘΑΛΑΣΣΟΠΛΟΙΑΣ

Μετὰ τήν ἐν τοῖς προηγουμένοις φύλλοις τής «Φύσεως» περιγραφὴν τής ἀνακαλύψεως τής Ἀμερικῆς, θεωροῦμεν λίαν ἐπίκαιρον γὰ μεταδώσωμεν τοῖς ἡμετέροις ἀναγνώσταις σχετικὰς τινὰς πληροφορίας περὶ τῶν τελευταίων προόδων τής μεταξὺ Εὐρώπης και Ἀμερικῆς ἀτμοπλοικῆς συγκοινωνίας και τής καταπληκτικῆς συντομείσεως τής μακρᾶς ταύτης θαλασσοπλοίας.

Πρὸ ἡμίσεως αἰῶνος ὁ διὰ τοῦ ἀτλαντικοῦ πλοῦς ἐθεωρεῖτο ἐπιχειρήσις ἐπικινδυνος και ἐν ταῦτῷ δαπανηρὰ σήμερον ὅμως, 300,000 ἕως 400,000 ἀτόμων ἀποδημοῦσι κατ' ἔτος εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας, αἱ δὲ στατιστικαὶ ἀποδεικνύουσι τανῦν, ὅτι ἡ ὑπερωκεάνειος ναυσιπλοία εἶναι ἐξ ἔσου ἀσφαλῆς, ὡς τὰ ἐν τῇ ξηρᾷ ταξείδι διὰ σιδηροδρόμων, και μάλιστα ἀσφαλεστέρη τινῶν ἐσωτερικῶν θαλασσοπλοϊῶν.

Τὰ πρῶτα ἀτμόπλοια, ἅτινα διέσχισαν τὸν ὠκεανὸν ὑπῆρξαν καθ' ὅλα ἑλλιπῆ, ἐνφ' τὰ σύγχρονα εἰσὶ πραγματικὰ πλωτὰ μέγαρα μεταφέροντα 500 μέχρι 1000 ἐπιβάτας, χωρὶς γὰ λάθωμεν ὑπ'

Ὁ ἀρχιλοῦτης Τασοῦλης

ὄφει τὰς μετακομιζόμενας μεγίστας ποσότητας ἐμπορευμάτων. Ἐπὶ τῶν πλοίων τούτων ὑπάρχουσι μυρία μέσα τέρψεων και διασκεδάσεων, ὁ δὲ δυστροπότερος γαστριμαργός και φίλος τής εὐζωίας δύναται γὰ εὖρῃ ἐν αὐτοῖς ὁ, τι πολλὰς στρεῖται και ἐντὸς πολλῶν μεγαλοπόλεων. Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τοὺς ναύλους τοσοῦτον ὑπετιμήθησαν, ὥστε ἀντὶ εἰκοσαφράκων πληρώνοντες σελίνια. Πρὸ τριακονταετίας λαμβάνοντο 7—8 ἀγγλικά λίρα καθ' ἑκάστον τόννον, ἐνφ' σήμερον ἡ τιμὴ αὕτη ποικίλλει μεταξὺ 6, 7 και 10 σελινίων. Χωρὶς δὲ ν' ἀναφέρωμεν ἐνταῦθα τὸν ἐφευρέτην και τὴν χώραν, ἣτις ἰδίᾳ διεκδικεῖ τὴν τιμὴν τής ἀνακαλύψεως τής ἀτμοπλοίας, τιμὴν ἣτις διαφιλονικεῖται ὑπὸ τής Γαλλίας, Ἀγγλίας και Ἀμερικῆς, δὲν δυνάμεθα ἐν τούτοις και ν' ἀποσιωπήσωμεν τὴν παρὰ πάντων ὁμολογουμένην ἀλήθειαν, ὅτι ἡ ἀτμοπλοία εἰσῆλθεν εἰς τὸ κράτος τής πειραματικῆς πρακτικῆς ἀπὸ τής ἀρχῆς τοῦ παρόντος αἰῶνος.

Ἡ μεγίστη παρουσιασθεῖσα δυσκολία εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τής δι' ἀτμοῦ θαλασσοπλοίας ἐν τόσῃ μακρᾷ ἀποστάσει ὑπῆρξεν ἡ σημαντικὴ ποσότης γαιανθράκων, ἀπαιτουμένων διὰ τὴν κίνησιν τῶν μηχανῶν τοῦ πλοίου, και οὗς τοῦτο ἔδει γὰ

φέρη μεθ' εαυτού. Μέχρι τοῦ 1837, σπανίως ἀτμόπλοιοι γιανθράκων κατηνάκις ὀλιγώτερον τῶν 8 λίτρων καθ' ὄραν ἵππου, τὰ δὲ ἀριστὰ ἀτμόπλοια τοῦ ἀγγλικοῦ ναυτικοῦ πρὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἐσημίουν κατανάλωσιν 8, 3 — 12 λίτρας καθ' ὄραν ἵππου.

Ἡ κατανάλωσις ἐν τοῖς ἐμπορικοῖς ἀτμόπλοιοις ἦτο ἐπὶ μεγαλειτέρα.

Ἡ ταχύτης αὐτῶν δὲν ὑπερέβαινε τὰ 6 μίλια καθ' ὄραν, κατ' ἐπίσημον δὲ ἐκθεσιν δημοσιευθεῖσαν τῷ 1837, πληροφρούμεθα θὰ διήρκει εἰκοσι μίαν ἡμέρα· μόνον δὲ τὸ ἀτμόπλοιο Σαβανὰχ 300 τόνων χωρητικότητος εἶχε διαπλεύσει τὸν Ἀτλαντικόν, ἐν μέρει μὲν δι' ἀτμοῦ καὶ ἐν μέρει διὰ τῶν ἰστίων, ἐν διαστήματι τριάκοντα καὶ μίαν ἡμερῶν.

Γενικῶς ἐπιστεύετο τότε, ὅτι ἐὰν ἡ ὑπερωκεάνιος ἀτμόπλοια ἐπιτυγχανέτω, εἶδει τὰ ἀτμόπλοια νὰ ἐκπλεύσων ἐκ τῶν δυτικῶν ἀκτῶν τῆς Ἰρλανδίας, ἐκ Χαλιφάξ, νὰ σταματῶσιν ἐκεῖ ἐπὶ μίαν ἡμέραν διὰ νὰ ἀνθρακευθῶσιν ἀρκούντως, ὅπως ἀντίστοιχον εἰς πλοῦν 590 μέχρις 600 μιλίων, διαχωριζόντων τὸ Χαλιφάξ ἀπὸ τῆς Νέας Ἰόρκης.

Ἐπισημαίνεται, ὅτι τὸ μεταξὺ Λονδίνου καὶ Νέας Ἰόρκης ταξιδίον θὰ διήρκει εἰκοσι μίαν ἡμέρα· μόνον δὲ τὸ ἀτμόπλοιο Σαβανὰχ 300 τόνων χωρητικότητος εἶχε διαπλεύσει τὸν Ἀτλαντικόν, ἐν μέρει μὲν δι' ἀτμοῦ καὶ ἐν μέρει διὰ τῶν ἰστίων, ἐν διαστήματι τριάκοντα καὶ μίαν ἡμερῶν.

Ὀὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων αἱ ἐφημερίδες ἀνῆγγειλαν, ὅτι τὸ ἀτμόπλοιο «Σείριος θ'» ἀνεχώρει ἐκ Λονδίνου τῇ 28 Μαρτίου 1838 διὰ τὴν Νέαν Ἰόρκην. Τὸ πλοῖον τοῦτο χωρητικότητος 700 τόνων, ἔφερε μηχανὴν δυνάμειος 320 ἵππων, καὶ ἀπέπλευσε εἰς Ἀγγλίαν τῇ 4 Ἀπριλίου 1838 μετὰ 94 ἐπιβατῶν, ἀφίκετο δὲ εἰς Νέαν Ἰόρκην μετὰ 17 ἡμέρας.

Ταύτοχρόνως περίπου τὸ «Great-Western» ἐγκατέλειπε τὴν Νέαν Ἰόρκην, τὸ πρῶτον ἀπὸ πλοῖον διὰ τοιοῦτον ταξιδίον, καὶ ἀφίκετο εἰς Ἀγγλίαν μετὰ 15 ἡμέρας· ἐπέστρεψε δὲ εἰς Ἀμερικὴν ἐν διαστήματι ἡμερῶν 12 καὶ ὥρων 14, ἀποδείξας οὕτω θριαμβευτικῶς, ὅτι πάντες οἱ γενόμενοι πρότερον ὑπολογισμοί, περὶ τοῦ ἀδυνάτου τῶν τοιοῦτων θαλάσσης πλοίων ἦσαν ἡμαρτημένοι.

Ἐν τούτοις, ὁ μεταξὺ Ἀγγλῶν καὶ Ἀμερικανῶν συναγωνισμὸς ἐνέχει ἀρκούντως ἐνδιαφέρον, ὡς δὲ ἀνέφερον καὶ αὐτὰ τὰ ἀμερικανικὰ φύλλα, ἀνεγνωρίσθη ὑπὸ τῶν ὁμογενῶν τῶν ἡ ἐπὶ τούτῳ ὑπεροχὴ τῶν Ἀγγλῶν ἀπὸ τοῦ 1858 ἔτους. Ἐν τινι δὲ φύλλῳ τῆς «New-York Herald» τοῦ 1858, ἐδημοσιεύθη ἀρθρον, ἐν ᾧ ὁμολογεῖται, ὅτι ἡ Ἀγγλία κατάρθωσε νὰ ἐξαφανίσῃ ἀπὸ τοῦ Ὀκεανοῦ ἅπαντα σχεδὸν τὰ ἀμερικανικὰ πλοῖα. Ὡς ἐπιπροσέτισι δὲ ἡ «Engineering», αἱ Ἠνωμέναι Πολιτεῖαι ἀπέβλεπον πᾶν γόητρον ἐπὶ τοῦ Ὀκεανοῦ, καὶ ἅσπασαι αὐτῶν αἱ διαμετακομίσεις ἤδη ἐνεργεῖν 90 τοῖς ἑκατὸν ὑπὸ ζένων πλοίων, ἰδίως ἀγγλικῶν.

Κατὰ τὸ 1858, τεσσαράκοντα ἀτμόπλοια ἐξετέλεσαν 281 πλοῦς ἀνὰ τὸν Ἀτλαντικόν, καὶ μετέφερον 50,000 ἐπιβάτας, εἰς ὧν 500 ἐπνίγησαν κατὰ τὸ ναυάγιον τοῦ ἀτμόπλοιοῦ ἡ Ἀστρία, ἐν τῷ τῆς Νέας Ἰόρκης, καὶ εἰς ἑτέρας τινὰς καταστροφάς. Ἐπὶ 9 λειτουργούσων τοιοῦτων ἀτμόπλοίων ἑταίρειων μεταξὺ Εὐρώπης καὶ Ἀμερικῆς, αἱ 7 ἦσαν ἀγγλικαὶ, καὶ αἱ 2 ἕτεροι ἡπειρωτικαί, ἡ μὲν ἐδρεύουσα ἐν Ἀμβούργῳ, ἡ δ' ἑτέρα ἐν Βρέμῳ.

Ἡ Γαλλία πολὺ βραδύτερον ἐπέληφθη τῆς ὑπερωκεάνειου θαλάσσης πλοίας, διότι μῶλις κατὰ τὸ 1848 ἢ 1850 ὁ Θιέρσορ ἐπέστησε τὴν προσοχὴν τῶν συμπολιτῶν του, παραστήσας αὐτοῖς τὴν σπουδαιότητα τῆς διοργανώσεως γραμμῆς τοιαύτης διὰ γαλλικῶν πλοίων. Ἀλλὰ τῇ ἐποχῇ ἐκείνῃ, οἱ γαλλικοὶ λιμένες συνηγωνίζοντο μεταξὺ τῶν, φυσικῶς δὲ ἠρίσαν περὶ τῶν προνομίων τῆς ἐπιχειρήσεως ταύτης, καὶ οὕτω

οὐδὲν ἐγένετο μέχρι τοῦ ἔτους 1852, ὅποτε ἐξελέγη τὸ Cherbourg, ἡ δὲ ἑταιρεία τῶν Ἑθνικῶν Διαπορθμεύσεων ἀνάλαβε τὴν κατασκευὴν τῶν πλοίων. Τὸ σχέδιον διελάμβανε 21 ἀτμόπλοια ἐχόντα ὀλικὴν δυνάμιν 14,500 ἵππων. Ἡ κυβερνήσις ἐχορήγει ἐπιχορηγήσιν ἐκ 1000 φράγκων καθ' ἵππον διὰ τὰ ἐκτελέσοντα τὴν γραμμὴν τῆς Νέας Ἰόρκης πλοῖα, καὶ 1,200 φράγκα καθ' ἵππον διὰ τὰ ἐκτελέσοντα τὴν γραμμὴν τῶν Ἰνδιῶν καὶ τοῦ Μεξικικοῦ πλοῖα. Πέντε ἀτμόπλοια μέσης δυνάμειος παρηγγέλθησαν ὁμοίως διὰ νὰ ἐκτελεῖσι δις τὸ μὴν τὴν γραμμὴν τῆς Νέας Ἰόρκης. Ἀλλ' ἐν τούτοις τὰ συμβόλαια πολλάκις μετετράπησαν, καὶ κατέληξαν τέλος εἰς τὴν ἴδρυσιν τοῦ περιφήμου καὶ λαμπροῦ στόλου, ὅστις σήμερον ἀνήκει εἰς τὴν ἑταιρείαν τῶν «Θαλασσίων Διαπορθμεύσεων».

(Ἔπεται συνέχεια)

Φ. Π.

ΟΙ ΑΣΤΡΟΝΟΜΟΙ ΤΟ ΠΑΛΑΙ

ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ ΕΙΣ ΤΟ ΑΣΤΕΡΟΣΚΟΠΕΙΟΝ ΤΟΥ Κ. ΕΡΣΧΕΛ

Ὁ κ. Ἐρσχιελ με παρεκάλει τότε νὰ ἴδω τοὺς νεφελοῦσας ἀστέρας τοῦ κ. Messier, πρῶτον διὰ τοῦ τηλεσκοπίου τῶν ἐπὶ τὰ ποδῶν, ἧτοι δι' ἐκεῖνον, ὅστις ἐχρησίσμευσεν εἰς ἀνακάλυψιν τοῦ πλανήτου. Αἱ μικραὶ αὗται κηλίδες φαίνονται ἐπὶ συννεφώδεις διὰ τοῦ ἰσθαλίου τοῦτου, καὶ δὲν βλέπει τις ἢ λάμπιν ἀσθενῆ καὶ συγκεχυμένην. Ἀλλὰ τὸ τηλεσκόπιον τῶν εἰκοσι ποδῶν δὲν ἐπιτρέπει ν' ἀμφιβάλλῃ τις, ὅτι αὗται εἶναι σωρεία ἀστέρων, οἵτινες φαίνονται εἰς ἡμᾶς συγκεχυμένοι διότι οὗτοι κείνται εἰς μεγίστην ἀφ' ἡμῶν ἀπόστασιν.

Διὰ τοῦ τελευταίου ὀμμας τηλεσκοπίου φαίνονται λίαν διακεκριμένως καὶ καθαρώς.

Εἶτα με παρεκάλει νὰ φέρω ὄλην μου τὴν προσοχὴν ἐπὶ ἐκεῖνον τῶν ἀστέρων, οὗς αὐτὸς πρῶτος ἀνεκάλυψεν, ἔχοντας χρωματισμοὺς ποικίλους, τοὺς μὲν ζωηρὸν χρῶμα κυανοῦ, ἑτέρου; δὲ πορτοκαλοχρῶν καὶ τινας κυανόλευκον κτλ.

Ἡ διαφορὰ αὕτη τῶν χρωμάτων τῶν ἀστέρων δὲν προέρχεται βεβαίως οὔτε ἐξ ὀπτικῆς ἀπάτης, οὔτε ἐκ τῶν φανταστικῶν καὶ ὕδατων, οὐδὲ ταυχερῆσιν οὗ κ. Ἐρσχιελ. Ἐφερον ἀντιρρήσεις ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τοῦτου, καὶ ὁ σοφὸς ἀστρονόμος μοὶ ἀπεκρίθη διὰ λογικῶν επιχειρημάτων καὶ πειραμάτων, ἅτινα δὲν ἐπεδέχοντο ἀντιρρήσεις. Οὕτως ἔστρεψε πολλάκις τὸ τηλεσκόπιον πρὸς δύο ἀστέρας ἰσομεγεθεῖς, καὶ μικρὸν ἀπέχοντας ἀλλήλων τοῦλάχιστον κατὰ τὸ φαινόμενον. Οὗτοι ἐφαίνοντο ἰσομέτροι, τούτῃσι τοῦ συνήθους λευκοῦ τῶν ἀστέρων χρώματος.

Ἄλλοι γειτνιακοὶ διπλοὶ ἀστέρες διὰ τοῦ αὐτοῦ τηλεσκοπίου διεκρίνοντο ὡς διῆδες ἀστέρων, ὧν ὁ μὲν χρώματος κυανοῦ, ὁ δὲ ἀργυροῦ, καὶ ὁ μὲν κυανόχρους ἐνίχαυ ἐκ δεξιῶν, ἀλλοχρῶ δὲ ἐξ ἀριστερῶν. Εἶδον ἐπίσης καὶ μεμονωμένους ἀστέρας φέροντας τινὰς μὲν κυανοῦν χρώμα, ἄλλους δὲ κυανόλευκον καὶ ἄλλους ὄντας πορτοκαλοχρῶδους.

Ὁ κ. Ἐρσχιελ μοὶ παρετήρησε μετὰ μεγάλης μετριοφροσύνης, ὅτι τοῦτο δὲν εἶναι ἄξιον μεγάλης προσοχῆς, διότι καὶ διὰ τῶν κοινῶν τηλεσκοπίων δύναται τις εὐκόλως νὰ παρατηρήσῃ τοὺς διαφόρους χρωματισμοὺς τῶν ἀστέρων.

Ἐν τούτοις αἱ παρατηρήσεις καὶ ἀνακαλύψεις ἅσαι τοῦ κ. Ἐρσχιελ διημερίσθησαν, ἀλλὰ δὲν παρήλθε πολὺς καιρὸς καὶ ἐπεβεβαιώθησαν καὶ ἐπεκυρώθησαν ὑπὸ τῶν ἀστρονόμων τῆς Γερμανίας καὶ Ἰταλίας, καὶ ἐν τῷ ἀστεροσκοπίῳ τῶν Παρισίων κατόπιν, ὑπὸ τῶν ΚΚ. De Cassini, Mechain κτλ.

Ὁ κ. Ἐρσχιελ μοὶ ἔδειξεν ἑκτενὲς χειρόγραφον πόνημα, πραγματευμένον περὶ τῶν ἀστέρων, καὶ τὸ ὅποιον ἐσχέπει νὰ δημοσιεύῃ μετὰ τὴν ἐντελῆ ἀποπεράτωσίν του. Ἐπισημαίνει δὲ ἐν αὐτῷ καὶ τὸ ὑπὸ πολλῶν προδημοσιευθέν, ἧτοι: τὸν ἐξαφανισμὸν διαφόρων ἀστέρων, καὶ δὴ περιγραφέντων ἐν τοῖς ἀρχαιοτάτοις χρόνοις, ἐξ ὧν τινὲς μάλιστα ἐσημειώθησαν εἰς τὸν οὐρανόν χάρτην τοῦ Flamsted. Οὕτως πανθομολογοῦνται αἱ πολλάκις ἐπισυμβάσαι μεταβολαὶ τῶν ἀστέρων, καὶ αἱ ἐπὶ τινῶν σημείων τοῦ παγκοσμίου συστήματος καταστροφαὶ, ἀφού παρατηροῦνται ἤλιοι ἐδωδεμίνοι, συνεπάγοντες εὐθὺς τὴν ἐξα-

φανισιν ὄντων ὀργανικῶν ὑπερξάντων ἐπὶ τῶν πλανητῶν, οὗς αὐτοὶ οὔτοι οἱ ἀστέρες ἐφώτιζον.¹

Ὁ Ζεὺς, θεώμενος διὰ τοῦ τηλεσκοπίου τῶν εἰκοσι ποδῶν, φαίνεται σημαντικώτερος καὶ αὐτῆς τῆς πλησιέστερος Σελήνης. Τὰ χεῖλη αὐτοῦ διακρίνονται κάλλιστα· εἰ δὲ δορυφόροι του εἶσι θαυμάσιοι διὰ τὸ κάλλος καὶ μέγεθος αὐτῶν. Οὗτος ἐστὶν χιλιᾶκις μεγαλύτερος τῆς Γῆς, καὶ ἀπέχει αὐτῆς πεντάκις πλέον ἢ ὁ Ἥλιος. Τὸ δὲ βῆρος αὐτοῦ εἶναι τοῦλάχιστον χιλιᾶκις πλέον τῆς ὑδρογείου σφαιρας μας.

Διευθύναντες εἶτα τὸ ἴδιον τηλεσκόπιον πρὸς τὸν Κρόνον, εἶδομεν λίαν καταφανῶς τὸν δακτύλιον του, ὡς καὶ τὴν ἐπὶ τοῦ σώματος τοῦ παμμεγέθους καὶ παραδόξου τοῦτου πλανήτου ἐπιτριπτομένην σκιάν. Τότε ὁ κ. Ἐρσχιελ μοὶ ἔκαμε νὰ παρατηρήσω ἐν τῇ μεταξὺ τοῦ πλανήτου τοῦτου καὶ τοῦ κινητοῦ δακτυλίου του ὕφισταμένη ἀπόστασις τὸν Οὐρανὸν καὶ δὴ μερικὸς ἐνυπάρχοντι ἀστέρας, προσθέσας μοι, ὅτι διὰ μερικῶν καταφανεστάτων σημείων ἀνεκάλυψεν, ὅτι ὁ στερεὸς οὗτος δακτύλιος ἔχει κίνησιν περιστροφικὴν περὶ ἑαυτὸν ἐκ δυαμῶν πρὸς ἀνατολὰς, ὁμοίαν πρὸς τὴν τῶν ἄλλων πλανητῶν τοῦ συστήματος μας.

Ὁ ἐφευρέτης τοιοῦτων μεγάλων τηλεσκοπίων δὲν περιώρισε τὰς μελέτας του ἄχρι τοῦ σημείου τοῦτου, ἀλλὰ κατεγίνετο καὶ περὶ τὴν κατασκευὴν ἑτέρου, τεσσαράκοντα ποδῶν, ἐπὶ ἀναλόγου διαμέτρου.

Ὁ σκοπὸς τοῦ κ. Ἐρσχιελ κατασκευάζοντος τοιαῦτα παμμεγέθη τηλεσκόπια, δὲν ἦτον ἡ μεγέθυνσις τῶν ἀντικειμένων, ἀλλ' ἱσχυρὸς φωτισμὸς τῇ βοηθητικῇ μεγάλῳ κατόπτρῳ. «Αἰδοὶ τοσοῦτον φωτισμόν, λέγει περὶ αὐτοῦ ὁ Lalande, ὡς τὴν Ἰουδίαν νὰ παρατηρήσω, ὅτι ὁ νεφελοῦσας ἀστὴρ Ὁρίων ἐκπέμπει φῶς ὁμοίον τοῦ μεσουρανοῦντος ἀστέρος (Astron. tome II, page 635, nouv. ed.).

Μοὶ ἔβλεπε δὲ ὁ κ. Ἐρσχιελ, ὅτι πολλὰ δυσκολία παρεμβάλλονται, πολλοὺς δὲ κόπους καταβάλλει διὰ τὴν τελειοποίησιν τοῦ μεγάλου τοῦτου τηλεσκοπίου, ἀλλ' ὅτι ἐλπίζει μέγαν ἐξ αὐτοῦ ὠφελημάτων, καὶ ὅτι οὐδὲν πιστεύει δυνάμει νὰ δυσχεράνη τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ του. Ἐπομένως τὸ μέγα τοῦτο τηλεσκόπιον μετὰ κόπους πολλοὺς, ἔφθασε τὸ ὕπατον σημεῖον τῆς ἐντελείας. Ἰδοῦ δὲ τί γράφει περὶ αὐτοῦ ἐν μιᾷ ἐπιστολῇ του, πρὸς τὸν κ. Watson, τὴν 10 Δεκεμβρίου 1791.

«Κατέγεινα πολὺ περὶ τὴν σιλωδωσιν φακῶν τηλεσκοπίων μεγάλου μεγέθους, ὅπως τελειοποιῶν τὸν δυσχερές τοῦτο εργαλεῖον τῆς ὀπτικῆς. Τῇ ἀληθείᾳ, δυσκόλως ἤθελέ τις σχηματίσει ἰδέαν τοῦ θαυμάσιου μοῦ χρόνου καὶ τῶν καταβληθέντων κόπων πρὸς τελειοποίησιν αὐτοῦ. Ἀλλὰ καὶ μέγαν ἡμίφθη, ἀπολαύσας δι' αὐτοῦ ἐπιτυχίαν πλήρη. Τὸ ἐκ τεσσαράκοντα ποδῶν τηλεσκόπιόν μου εἶναι τὸ μέγιστον καὶ ἀριστον εργαλεῖον, τὸ ὅποιον ἔχω, διότι διὰ τοῦτου δύναμαι νὰ βλέπω πολὺ κάλλιον ἢ δι' ἄλλου τὰ ἀπώτατα οὐράνια σώματα μεταξὺ τῶν ὀπιων τῶν Κρόνον, τοὺς δορυφόρους του καὶ τὸν δακτύλιόν του, ἢ μάλλον τοὺς δακτυλίους του. Ἐσχάτως δὲ ἔκαμα ἑκθεσιν τῷ προέδρῳ μας, σχετικῶς τῷ πλανῆτι τούτῳ, ἐν τῇ ὅποιᾳ περιγράφω ἀκριβῶς δύο δακτυλίους, κεχωρισμένους ἀλλήλων, δι' ἐκτάσεως μεγάλης, ἐν ᾗ εἶδον λίαν εὐκρινῶς διὰ τοῦ τηλεσκοπίου μου τῶν τεσσαράκοντα ποδῶν τὸν μεταξὺ «Ὀυρανόν», ὅστις ἔχει ἔκτασιν 1741 γαλλικῶν μιλίων. Ἡ τοῦ ἐξωτερικοῦ δακτυλίου διάμετρος, μοὶ ἐφάνη πλέον τῶν 222 μιλίων. Παρετήρησα ὡσαύτως ἐν τῇ ἐκθέσει μου, ὅτι ὁ πέμπτος δορυφόρος τοῦ Κρόνου στρέφεται περὶ τὸν ἄξονά του εἰς 79 ἡμέρας, 7 ὥρας καὶ 47 λεπτά, τούτῃσι εἰς ἴσον χρόνον τῆς περίεξ τοῦ πλανήτου του περιφορᾶς του. Ἡ κίνησις αὕτη εἶναι καθ' ὅλα ὁμοία τῆς Σελήνης, τελοῦσης τὴν περὶ τὸν ἄξονά της στροφὴν ἀκριβῶς ἐν ᾧ χρόνῳ καὶ τὴν περὶ τὴν γῆν περιφορὰν αὐτῆς.»

Δὲν πρέπει δὲ νὰ λησμονή τις, ὅτι ὁ κ. Ἐρσχιελ ἀνεκάλυψε διὰ τοῦ αὐτοῦ τηλεσκοπίου δύο ἐτι δορυφόρους περίεξ τοῦ Κρόνου.

Παρέμεινα καθ' ὄλην περίπου τὴν νύκτα ἐν τῷ θαυμασίῳ τούτῳ ἀστεροσκοπίῳ, ἀδιαικέτως ἐξετάζων τὰ διάφορα ταῦτα οὐράνια σώματα.

¹ Ἐνίοτε, λέγει ὁ Laplace ἐν τῷ Exposition du Systeme du Monde, tome I, page 88, εἶδον ἀστέρας ἀφανισθέντας καὶ ἀπροσδοκίως ἐξαφανισθέντας μετὰ ζωηρῶν λάμπων. Τοιοῦτος ὤπρηεν ὁ περίφημος ἀστὴρ ὁ θαυθεῖς τῷ 1572, ἐν τῷ ἀστερισμῷ τῆς Κασσιόπης. Ἐπ' ὀλίγον ὑπερέβη τὴν λάμπην τῶν λαμπροτέρων ἀστέρων, καὶ δὴ αὐτοῦ τοῦ Διός. Μετὰ τοῦτο ἐξησθένησε βαθμίδων καὶ εἶτα ἐγένετο ἀφαντος, χωρὶς νὰ μεταβάλλῃ σῶς ἔστιν ἐν τῷ οὐρανῷ. Ὁ δὲ χρωματισμὸς αὐτοῦ μετεβλήθη ποικίλως. Κατὰ πρῶτον ἦτο χρώματος λευκοῦ ζωηροῦ, εἶτα κίτρινου ὑπερόφρου καὶ τέλος λευκοῦ μολυβδόχρου.

ματα, μεθ' ὄλην ἀπεριόριστον ἀγαθότητος καὶ ἀκαμάτου ὡς πρὸς τὴν ἀμάθειά μου καὶ τὴν ἐνδόχλησιν ἣν παρεῖχον αὐτῷ διὰ τῶν διαφόρων ἐρωτησέων μου. Ἐπὶ ὥρας συνεχεῖς κατεγινόμην παρατηροῦντες τοὺς ἀστέρας· φυσικῶς ἦτο ἀδύνατον νὰ εὐρη τις τὸν καιρὸν μακρὸν ἐν τοιαύτῃ εὐκαίρῳ καὶ περιέργῳ δι' ἐμὲ περιστάσει. Ἡ ὥρα αὕτη νῦξ μοὶ ἐφάνη ὡς ὄνειρον γλυκὺ καὶ εὐχάριστον. Ἀλλ' ἡ ἀνάμνησις τῆς ἕσταται μοὶ ἀνεξάλειπτος· ἡ δὲ πρὸς τὸν κ. Ἐρσχιελ εὐγνωμοσύνη μου διὰ τὴν προθυμίαν καὶ ἀγαθότητα, μεθ' ἧς αὐτὸς τε καὶ ἡ ἐξαιρετικὴ ἀδελφὴ του με ὑπεδέχθησαν παρ' ἑαυτοῖς, οὐδέποτε θέλουτιν ἐξαλειφθῆ τῆς καρδίας μου.

(Voyages d' Angleterre)

Ἄσστηρ

ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΟΔΟΥ

Ἡ ἀνθρωπότης ὁσημέραι μεταβάλλει τὰς ἰδέας της καὶ τὸν τρόπον τοῦ ἐργάζεσθαι, ἀναπλάττει καὶ ἀνασκευάζει τὰ μέσα τῆς ζωῆς, ἐγκαταλιμπάνουσα δὲ τὰς περὶ μεταφυσικῆς δοξασίας της καὶ τὰς χυμαίρας τῆς φαντασίας, αἵτινες ὑπῆρξαν ὁ ἀντικατοπτρισμὸς τῶν πρώτων πέντε ἢ ἑξ χιλιᾶδων ἐτῶν, ἐσκέφθη τέλος ν' ἀναγνωρίσῃ τὴν κοίτην της καὶ ἀνιχνεύσῃ τὰ περὶ ἑαυτῆν. «Αἰδοὶ κατὰ τὸ λαμπρὸν τοῦ Πασχάλητον, αἷ ἐξέλιξις τοῦ ἀνθρωπίνου βίου ἐπὶ τοσοῦτους αἰῶνας δέον νὰ θεωρηθῆ ὡς εἰς μόνος ἀνθρωπος, ὅστις ζῆ διαρκῶς διδασκόμενος.»

Χάριτες ὀφείλονται τοῖς σοφοῖς, καὶ πᾶσιν ἐκεῖνοις, οἵτινες διὰ τῶν μεθόδων αὐτῶν, τῶν ἀνακαλύψεων, τῶν πρακτικῶν ἐφαρμογῶν συνετέλεσαν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, τῷ διηνοῦσαν τὴν ὁδὸν τῆς ἀληθείας, καὶ τὸ ἀπέσπασαν ἀπὸ τῶν ἀπατηλῶν ὄνειρων, τῶν μυθικῶν παραδόσεων, τῶν γελοίων δοξασίων καὶ τῆς ἀθλίας τέλος ζωῆς, ἀποδιόντες αὐτῷ δυνάμεις πραγματικῆς, τὰ μέσα καὶ σκοπὸν ἀληθῆ.

Δύο ὀφείλονται τῷ Κοπερνίκῳ, Γαλιλαίῳ, Κεπλέρῳ, οἵτινες ἐκίνησαν τὴν γῆν· τῷ Νεύτωνι, Λαπλάς, Ἐρσχιελ, οἵτινες ἠνοήσαν τὸν οὐρανὸν τῷ ἀνθρωπίνῳ ὀρθόλαμψι· τῷ Μογγολιερῳ καὶ Πιλάτρῳ, οἵτινες κατέκτησαν τὴν ἀτμόσφαιραν· τῷ Φραγκλίῳ καὶ τῷ Δαυτῷ, οἵτινες ἐξησφάλισαν ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ κερανοῦ· τῷ Σαλομόνι, Παπτιῳ καὶ Οὐάτ, οἵτινες ἐπροέκισαν ἡμᾶς διὰ τῆς δυνάμειος τοῦ ἀτμοῦ καὶ τῶν πτερυγίων τῶν ἰχθύων· τῷ Γουτεμπεργίῳ, ὅστις προσδιώρισε τὴν σκέψιν καὶ ἐδραστηριοποίησε τὰ μέσα τοῦ πολιτισμοῦ· τῷ Χριστοφόρῳ Κολόμβῳ, ὅστις ἐμεγάλυνε τὸν γνωστὸν κόσμον· τῷ Φλαβίῳ Ἰζιδόριῳ καὶ τῷ Μόρχῳ Πάλε, οἵτινες ἐφεῦρον τὸν πολυειδικτὴν καὶ ἐξησφάλισαν τὴν θαλάσσης πλοίαν· τῷ Γαλδάνῳ, ὅστις ἀνεκάλυψε τὸν ηλεκτρισμόν· τῷ Γουίτσωνι καὶ Μόρσ, οἵτινες διὰ τοῦ ηλεκτρικοῦ τηλεγράφου, μετεβίβασαν τὴν ἀνθρωπίνην φωνὴν μετὰ ταχύτητος τῆς ἀστραπῆς· τέλος ταῖς ἐπιστημονικαῖς καὶ ἑκαπλασίας ἀπάσεις τῶν τεχνῶν καὶ τῆς βιομηχανίας, αἵτινες ἀπῆλλαξαν τὸ γένος μας ἐκ τῆς ἀμαθείας καὶ τῆς ἀδυναμίας ἀποναλύσασαι αὐτῷ τὴν δυνάμειν του, ἀπελευθερώσασαι τὸ ψυχικόν αὐτοῦ σθένος, καὶ ἀποδώσασαι αὐτῷ τὸ φῶς, τὸ ἐλεύθερον στάδιον, τὴν ἰσχὺν καὶ τὸ εὖ εἶναι! Ἐδῶ ἔγκειται ἡ κληρονομία τῶν προγόνων μας, ὧν ὀφείλομεν νὰ μελετήσωμεν τοὺς τίτλους, ν' ἀπεικονίσωμεν τὸν ἠρωτισμὸν καὶ σημεῖωσωμεν τὰ κατορθώματα.

Ἄνευ αὐτῶν, δὲν θὰ ἐγνωρίζομεν τὴν φύσιν, ἀλλὰ θὰ εἴδωμεν καὶ διήγομεν ὡς κτῆνη!

Ἄνευ τοῦ Βάκωνος, Δεκάρετ, Σπινόζα καὶ Κονδιλιάκ θὰ ἑστερούμεθα τῶν στοιχείων τῆς νεωτέρας λογικῆς, ἄνευ τοῦ Ροζέ, Βάκωνος καὶ Ζαχαρίου Ἰάνσον, τῶν ἐφευρετῶν τοῦ τηλεσκοπίου καὶ μικροσκοπίου, δὲν θὰ ἠδυνάμεθα σήμερον νὰ βλέπωμεν οὔτε τὰ μεγάλα οὔτε τὰ μικρὰ ἀντικείμενα, οὔτε τοὺς ἀστέρας οὔτε τὰ ἀπείρους ἐλάχιστα μόρια, — ἄνευ τοῦ Παισιφίου, Βερρόνη καὶ Πέτρου Ἐλα θὰ ἐμετρώμεν εἰσέτι τὰς ὥρας διὰ τοῦ ἀμμοδείκτου καὶ θὰ ἠγνοῦμεν ἐπακριβῶς τὴν ὥραν, — ἄνευ τοῦ Τορριτσέλι καὶ Δρέβιλλ, δὲν θὰ εἶχα-

μεν τὰς βαρομετρικὰς προρρήσεις τοῦ καιροῦ, οὔτε τὰς τῆς θερμοκρασίας μεταβολὰς, — ἄνευ τοῦ Γούη δ' Ἀρέζο, ἀρμονία δὲν θὰ ὑπῆρχε μεταξύ ἡμῶν, — ἄνευ τοῦ Πορμεντιέ, δὲν θὰ ἐτρώγομεν γαϊόμηλα, — ἄνευ τοῦ δόκτορος Γένερ, θὰ ἐστιγματιζόμεθα ἄπαντες ὑπὸ τῆς εὐλογίας, — καὶ ἄνευ τέλους τοῦ Γυλιολίνου, θὰ ἠγοοῦμεν τὰ θέλητρα τῆς λαμνητόμου καὶ θὰ ἐστεροῦμεθα τῆς ζωῆς, διὰ τοῦ πελέκως ἰσως ἔτι ἢ τοῦ σχοινοῦ!

Εἰς τὸν Ὀλιβιέρον δὲ Σέρ καὶ εἰς τὸν Μπυρὼν δὲ Δομπάσλ ὀφείλομεν τὴν πρόδον τῆς γεωργίας, εἰς τὸν Βυρρῶνα καὶ Οὐμβόλδον τὴν λαμπρότητα τῆς φυσικῆς ἱστορίας, εἰς τὸν Βιέτον τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἀλγέβρας εἰς τὴν γεωμετρίαν, εἰς τὸν Πρίστλεϋ, Σχίλ, Λαβουαζιέ τὴν ὕδρυσιν τῆς χημείας, εἰς τὸν Κυβιέ καὶ Δάβεντων τὰς προόδους τῆς γεωλογίας, εἰς τὸν Ἴ. Σαιντ Παρ τὰς τῆς φυσιολογίας, εἰς τὸν Ευκλείδην, Ἀρχιμήδη, Νεύτωνα, Πασχάλ, Λαγκράνζ, τὰς προόδους τῶν μαθηματικῶν ἐπιστημῶν, εἰς τὸν Θουβαλκίην τὴν τέχνην τῆς ἐπιτεργασίας τῶν μετάλλων, εἰς τὸν Νῶε τὴν ἀρπελον, εἰς τὸν Ἰπποκράτη Γαληνόν, Βεζάλιον, Ἀρβιῦ, τὴν ἰατρικὴν τέχνην, εἰς τὸν Τριπτόλεμον τὸ ἄροτρον, εἰς τὸν Βόλταν τὴν Βολταϊκὴν στήλην, εἰς τὸν Ταλβῶ Νιέπς καὶ Δαγκερῶν τὴν φωτογραφίαν, εἰς τὸν Ἰακώβην τὴν γαλβανοπλαστικὴν, εἰς τὸν βαρῶνα Νέπερ τὴν ἐφεύρεσιν τῶν λογαριθμῶν, εἰς τὸν Ρ. Βάκωνα καὶ Βαρθόλδον Σχβάρτζ τὴν πυρίτιδα τῶν πυροβόλων (ὁ διάβολος νὰ τοὺς πάρῃ), εἰς τὸν Πυθαγόραν τὸν πίνακα τοῦ πολλαπλασιασμοῦ, εἰς τὸν Σενεφέλδερ τὴν λιθογραφίαν, εἰς τὸν μηχανικὸν Λεμπὼν τὸ φωταέριον, εἰς τὸν Ἀμερικανὸν Φίλιπς τὸν καταδυτικὸν κώδινα, εἰς τὸν Θιμμονιέ τὴν ραπτομηχανὴν, εἰς τὸν Φίλιππον Κιέζ τὰς ἀμάξας, εἰς τὸν Γραζάμ τὸ χρονόμετρον, εἰς τὸν Μοντερέγιον τὰς ἐφημερίδας, κτλ. Ἐνταῦθα σταματῶμεν, διότι ἡ ἀπαριθμησις τῶν εὐεργετῶν τῆς ἀνθρωπότητος ἦθελεν εἶσθαι ἀτελεύτητος.

Ὡς βλέπομεν, πᾶν ὃ,τι κατέχομεν, πᾶν ὃ,τι ἀποτελεῖ τὸ μεγαλεῖόν μας καὶ τὴν εὐτυχίαν μας, αἱ μέθοδοι δι' ὧν λειτουργεῖ τὸ λογικόν μας καὶ διευθύνεται ἐν ἀσφαιρίᾳ ἢ διανοϊκῶν μας, αἱ τέχναι αἵτινες μᾶς καταγοητεύουσι, τὰ ἐνδύ-

ματα τὰ ὁποῖα φέρομεν, ὁ ἄρτος ὃν τρώγομεν κτλ. τὰ ὀφειλομένη εἰς τὰς μεγαλοφυίας τῆς ἐπιστήμης, τῆς τέχνης καὶ τῆς βιομηχανίας, διότι πᾶν ὃ,τι σήμερον ἡ χεὶρ ἢ ἡ διάνοια παράγει, ἀπεκτῆθη κληρονομικῶς ἀπὸ τῶν προγενεστέρων γενεῶν, αἵτινες μετέδωκαν ἡμῖν αὐτὸ, καὶ ὅπερ καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν νὰ μεταδώσωμεν εἰς τοὺς μεταγενεστέρους ἡυξημένον καὶ πεπλουτισμένον, διότι πᾶν ἀπέχομεν τοῦ νὰ νομίζωμεν ὅτι, τὰ πάντα, τὰ τε ἐσωτερικὰ φαινόμενα τοῦ ἀνθρώπου ὡς καὶ τὰ ἐξωτερικὰ φαινόμενα τῆς φύσεως εἰσὶν ἐντελῶς γνωστὰ ἡμῖν καὶ ἀρκούντως ἐξηκριθώμενα καὶ ἐπεξηγημένα. Τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα ἐκδραμὸν ἀπὸ τῆς ἀμαθείας καὶ τῆς ἀπάτης, ἀπὸ τῆς ἐμπνεύσεως καὶ τῆς φαντασίας, ἀπὸ τῆς θεολογίας καὶ τῆς θεογονίας, πλεῖσαν δὲ ἄνευ πηδαλίου ἐν τῷ ὠκεανῷ τῆς προόδου, ἐποίησαν ἀρκετὸν δρόμον, πλὴν μόλις ἔτι εὐρίσκεται εἰς τὰς πρῶτας βαθμίδας τοῦ προορισμοῦ του. Ἐν τούτοις ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ δεκάτου ἐβδόμου αἰῶνος ἐβιάδισε ταχέως, ἤτοι ἀπ' ἧς ἐποχῆς ὁ Βάκων ἐπρωκοδότησεν αὐτῷ τὴν μέθοδον τοῦ Νέου Ὀργάνου καὶ τῆς Πραγματείας περὶ τῆς ἀξίας καὶ τῆς ἀναπόδεξως τῶν ἐπιστημῶν.

(Ἔπεται συνέχεια)

Φρίκ.

Ο ΓΑΜΟΣ ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΚΑΛΙΤΕΧΝΑΙΣ

ΠΟΙΗΤΗΣ ΚΑΙ ΖΩΓΡΑΦΟΣ
Κοινωνικὴ φιλοσοφία

Ἐξηπλωμένοι ἐπὶ εὐρέως καὶ ἀναπαυτικοῦ διβανίου ἐν καλλιτεχνικῇ τιμῇ αἰθούσῃ, εἰς ποιητῆς καὶ εἰς ζωγράφου συνεζήτουν ἐσπέραν τινὰ μετὰ τὸ γεῦμα περὶ διαφορῶν ἀντικειμένων.

Ἦτο ὥρα τῶν διαχύσεων καὶ τῶν ἐκμυστηρεύσεων. Ἡ λυχνία ἐφώτιζεν ἀμυδρῶς τὴν αἰθούσαν, περιορίζουσα τὸν κύκλον τοῦ φωτός της εἰς τὸν τῆς συνομιλίας, μὴ ἐπιτρέπουσα τὴν ἐλευθέραν θέαν τῆς ἰδιοτρόπου πολυτελείας τῶν εὐρέων τοίχων, ἐστολισμένων διὰ περιέργων παραπετασμα-

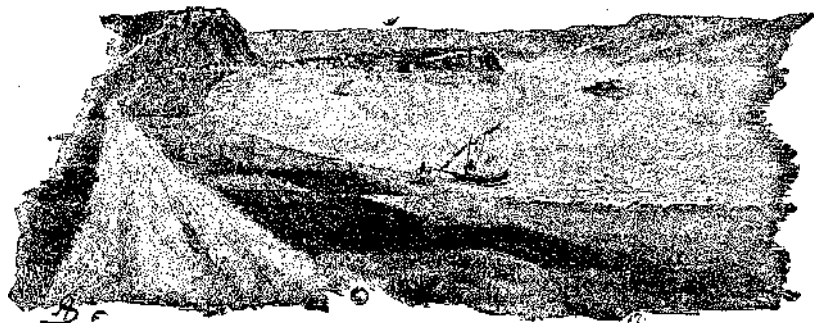
MAURICE DE FOS

ΣΩΣΑΝΝΑ ΡΑΜΩ

(Συνέχεια)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'

Ἐνῷ ὁ Κώστας κατεγίνετο εἰς τὰς τελευταίας του προετοιμασίας εἰς Γύθειον, ἡ δεσποινὴς Ραμῶ περιεπάτει κατὰ μῆκος τῆς ἀκτῆς, παρατηροῦσα τὰς ἐκ Κακοβουνίου γυναῖκας πληρούσας ἐκ θαλασσίου ὕδατος πάσας τὰς ὅπας τῶν ἐν τῷ ἡλίῳ ἐκτεθειμένων βράχων, προμηθευόμεναι οὕτως ἄλλας πρὸ τοῦ φθινοπώρου, διὰ τὴν διατήρησιν τῶν ὀστέων, αἵτινες κατ' ἔτος κατὰ χιλιάδας πλημμυροῦσι τὰς ὄχθας. Ὅτε δὲ ἡ ὡραία Γαλλίς διήρχετο ἐκείθεν, αἱ γυναῖκες αὐταὶ καταπαύουσαι πρὸς στιγμὴν τὴν ἐργασίαν τῶν ἐφερον διαδοχικῶς τὴν χεῖρα εἰς τὴν καρδίαν τῶν, εἰς τὰ χεῖλη τῶν καὶ τὸ μέτωπόν τῶν εἰς ἐνδειξὴν χαριετισμοῦ καὶ σεβασμοῦ πρὸς τὴν γυναῖκα, ἣτις ὡς διεδίδετο, μολοντί γυνή, ἐπορεύετο ν' ἀγωνισθῇ κατὰ τῶν Τούρκων, ὅπως ἄλλοτε ἡ Μπουμπουλίνα, ἡ ἡρώς τοῦ ὑπερ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος.

Ἀφοῦ ἐξησφάλισαν τὰ πλοῖα τῶν ἐν τινι ὀρμῇ τῶν Κυθῆρων.

νὰ κάμω ταξεῖδιον τοσοῦτω περιπετειώδες. Ἄλλως τε προαισθάνομαι, ὅτι θὰ δυνθῶ νὰ σᾶς φανῶ χρήσιμος.

— Ὅπως ἀγαπᾶτε, ἀλλὰ θὰ μοῦ κάμψτε τὴν χάριν νὰ γράψῃτε εἰς τὸν κύριον Βουγᾶν, εἰς τὸν κύριον καὶ τὴν κυρίαν Ἀντωνοπούλου, καὶ εἰς ὅλους τοὺς φίλους σας, ὅτι

των, σπανίων πανοπλιῶν, μεγάλων θυρίδων, ἐχρωματισμένων ὕλων, πολλῶν εἰκόνων, καὶ ποικίλων ἄλλων ἀντικειμένων τὰ ὅποια μόνῃ ἡ φαντασία τοῦ πραγματικοῦ καλλιτέχνου δύναται νὰ συγκεντρώσῃ ἐκεῖ. Μόνῃ δὲ ἡ εἰκὼν νέας τινὸς γυναικὸς ὀλίγων, προεξέχουσα τῶν λοιπῶν, τετοποθετημένη οὕτως ὥστε νὰ φαίνεται, ὅτι βλέπει καὶ ἀκούει τοὺς ἐν τῇ αἰθούσῃ εὐρισκομένους, μὲ ὀφθαλμοὺς πλήρεις εὐφύας καὶ γλυκύτητος, μὲ στόμα σοβαρὸν καὶ χαρῖεν, καὶ μὲ μεϊδιάμα ἐκφραστικόν καὶ φυσικώτατον ἐφαίνεται παραφυλάττουσα τὸ προσκεφάλαιον τοῦ συζύγου της, ἐν ᾧ ἀναπαύετο κατὰ τὰς ὥρας τῆς ἀνίας ἐν τῷ σπουδαστηρίῳ του, ἀπὸ τῶν ἀνοήτων καὶ ἀτόλμων. Χαμηλὸν τι σκαμνίον παρακείμενον καὶ ζεύγος μικρῶν κωνῶν πεδῶν εὐρισκομένων ἐπὶ τοῦ τάπητος προέδιδον τὴν ὑπαρξιν παιδίου ἐν τῇ οἰκίᾳ, καὶ πραγματικῶς ἀπὸ τοῦ γεινιάζοντος τῇ καλλιτεχνικῇ ταύτῃ αἰθούσῃ δωματίου, ἐνθα ἡ μήτηρ μετὰ τοῦ τέκνου της πρὸ ὀλίγων εἶχεν ἀποσυρθῆ, ἠκούοντο ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν γέλωτες καὶ ἑλαφραὶ ὀμιλίας, εἰς οὐ πᾶς τις ἐμάντευε τὴν ὑπαρξιν ἐν τῇ οἰκίᾳ ταύτῃ πλήρους οἰκογενειακῆς φωλεᾶς.

Ἄπαντα δὲ ταῦτα διέχεον ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τούτῳ διαμερισματι ἀθῶον ἄρωμα οἰκιακῆς εὐτυχίας, τὸ ὅποιον ὁ ποιητῆς μετὰ ἠδύτητος ἀνέπνευεν.

— Ἀναμφιλέκτως, φίλε μου, ἔλεγεν οὗτος πρὸς τὸν φίλον του, σὺ ἔχεις δίκαιον. Δὲν ὑπάρχουσι πολλοὶ τρόποι εὐτυχίας. Ἡ εὐτυχία ἐγκτεταῖ ἐκεῖ, μόνον ἐκεῖ... πρέπει δὲ νὰ μοὶ εὐρῆς συζυγόν.

Ο Ζωγράφος.

Μὰ τὴν πίστιν μου! ὄχι! ποτὲ δὲν θὰ κάμω τοιοῦτον τι... Νομφεῖθητι μόνος σου, ἐὰν θέλῃς, ἀλλ' ἐγὼ οὐδέποτε θ' ἀναμυγθῶ.

Ο ποιητής.

Καὶ διατί;

Ο ζωγράφος.

Διότι... οἱ καλλιτέχναι δὲν πρέπει νὰ νυμφεύονται.

ἐνεργεῖτε ἐξ ἰδίας βουλήσεως. Διὰ τὰ λοιπὰ δέ, νίπτομαι τὰς χεῖρας.

— Σύμφωνοι, θὰ φροντίσω διὰ τὴν ὑπόληψίν σας.

Ἴδου λοιπὸν τίνι τρόπῳ ἡ Σωσάννα Ραμῶ εὐρίσκετο ἐν ἐνὶ τῶν δύο πλοιαρίων, ἕτινα ἀποπλευσάντα τὴν ἐπαύριον ἐκ Γυθείου, πρὸς τὸν σκοπὸν παροχῆς συνδρομῆς καὶ πολεμοφοδίων εἰς τοὺς κρητικὸς ἐπαναστάτας, ἐμελλον νὰ ἐξαπατήσωσιν τὴν ἐπαγρύπνησιν τῶν τουρκικῶν πλοίων, τὰ ὅποια ἐνῷ καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν ἐκρύπτοντο εἰς τὸ βάθος τῶν ἀποκέντρων ὀρμισκῶν τῶν Κυθῆρων καὶ Ἀντικυθῆρων, μόλις ὁ ἥλιος ὡς ἐρυθρὰ σφαῖρα πυροβόλου ἐπιπτεν ἐν τῇ θαλάσῃ καὶ ἐσβύνετο ὑπὸ τὰ κύματα, ἐξεκίνοον ταῦτα ὡς παμμεγέθη νυκτερινὰ ὄνεια ὅπως καταβροχθίσωσι τὰ ἑλληνικὰ πρὸ αὐτῶν διολισθαίνοντα σκάφη.

Ὁ Κώστας ὡς φρόνιμος ἀρχηγός, δὲν εἶχε λησμονήσει τὴν συμβουλήν τοῦ ἱερέως, καὶ εἶχε διατάξει ἐγκαίρως νὰ μεταφέρωσι τὰ ἐμπεριέγοντα τὰ πολεμοφοδία κιβώτια ἐν τῷ ἰδικῷ τοῦ πλοιαρίου, ἐν ᾧ συνεταξίδευον ὁ κουμπάρος του, ἡ δεσποινὴς Ραμῶ, ὁ Καυμένος, ὁ Δημήτριος, ὁ Νικόλαος καὶ τινες ἀφοσιωμένοι ἱθελονταί. Ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ πλοιαρίῳ εἶχον ἐπιβιβάσθῃ ὁ Τασοῦλης καὶ οἱ ὑπ' αὐτὸν ἄνδρες, ὡς καὶ ὁ παπᾶς. Μέχρι τῶν Κυθῆρων οὐδὲν ἀξιοσημείωτον συνέβη αὐτοῖς, διότι ἔπλεον ἐν τοῖς ἑλληνικοῖς

δηλαδὴ ἀψήσαντες τὴν δεξιὰν χεῖρά του ἐκτός τοῦ λάκκου,

ὑδασι, ἀλλὰ μόνον ὁ Κορομηλᾶς, ὃν ὁ σῆλος τοῦ πλοίου εἶχεν ὀλίγον ἀποκοιμηθεῖ, ἦλθε πρὸς τὸν Θεοχάρην καὶ τῷ ἀνήγγειλε κακὸς οἰωνός, ὅπερ ἐμάντευεν ἐκ τῶν ἰχθύων, οὓς κατ' ὄναρ εἶχεν ἰδεῖ. Τὸ δ' ἐσπέρας ὁ ἱερεὺς τοῖς διηγῆθη, ἀμα ἐξῆλθον εἰς τὴν ξηρὰν, διαφόρους στασιαστικὰς προτάσεις γενομένας μεταξύ τῶν ληστῶν ἐνώπιόν του.

Ἀφοῦ ἐξησφάλισαν τὰ πλοῖα τῶν ἐν τινι ὀρμῇ τῶν Κυθῆρων, πάντες ἐξῆλθον εἰς τὴν ἀκτὴν, ἣτις ἐξετείνετο ἐνώπιόν τῶν κατὰ μῆκος τῶν βραχμῶν καὶ ἀποτόμων ὀρέων, μεστῶν σπηλαίων καὶ χαραδρῶν.

Ὁ Τασοῦλης τότε ἐπλησίασε τὸν Κώστα, μὲ τρόπον ἐμφανίοντα προσπεποιημένην ταπεινοφροσύνην καὶ ὑποκρισίαν, καὶ τῷ ἐδήλωσεν, ὅτι ἐπεθύμει νὰ τῷ ὀμιλήσῃ ἰδιαιτέρως. Ὁ Θεοχάρης ἀμέσως ἐπροχώρησε βήματὰ τινα, πλὴν ἐπιτηδείως νεύσαντος τούτου τῷ Σωσάννα Ραμῶ καὶ τῷ Κορομηλᾶ, τοῖς πιστοῖς αὐτοῦ σαματοφόρῳ, οὗτοι προσποιήθησαν μὲν ὅτι ἀπομακρύνονται αὐτῶν ὀλίγον, μέχρι τοῦ σημείου ἐκείνου καθ' ὃ ἐπαυεν ἡ ἀκριτομηθία, ἀλλ' ὑπέβλεπον καὶ ἠγρύπνουσαν πᾶσαν κίνησιν τοῦ ἀρχιληστῶ.

— Οἱ ὀπαδοί μου, λέγει τότε ὁ Τασοῦλης τῷ Θεοχάρῃ, μὲ ἔστειλαν νὰ σοὶ κάμω μιαν παρατήρησιν δικαίαν καὶ λογικὴν.

Ο ποιητής.

Μπᾶ! περιέργων μοὶ φαίνεται τοῦτο... Τοῦ μᾶς σὺ νὰ λέγῃς τοιοῦτον τι ἐνταῦθα, καὶ ἡ λυχνία δὲν σβέννεται ἀποτόμως, οἱ τοῖχοι δὲν καταπίπτουσι ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σου;... Πλὴν, σκέψθητι τοῦλάχιστον, ἄθλιε, ὅτι ἐπὶ δύο ὥρας μοὶ παρέχεις τὸ ἑλυστικὸν θέαμα, καὶ μοὶ διεγείρεις τὴν ἐπιθυμίαν τῆς εὐτυχίας ταύτης, ἣν ἤδη παραδόξως μοὶ ἀπαγορεύεις. Ἡ μήπως ὀμιλάεις πρὸς τοὺς ἀχρείους ἐκείνους πλουσίους, οἵτινες διπλασιάζουσι τὸ εὖ εἶναι τῶν καὶ εὖ εἶχεν αὐτῶν διὰ τῆς τυραννίας καὶ δυστυχίας τῶν ἄλλων, καὶ οὕτω κἀλλιον καὶ ἠδύτερον ἀπογεύονται τῆς διαπύρου αὐτῶν εὐδαιμονίας, λησμονοῦντες σκοπίμως, ὅτι ἐξω τῆς οἰκίας τῶν βρέχει, καὶ ὅτι ὑπάρχουν ἐκεῖ πτωχοὶ ἄνευ ἀσύλου;...

Ο Ζωγράφος.

Δύνασαι νὰ σκέπτησαι περὶ ἐμοῦ ὅ,τι καὶ ἐν θέλῃς, πλὴν σὲ ἀγαπῶ τόσο πολὺ, ὥστε δὲν ἐπιθυμῶ νὰ σὲ βοηθήσω εἰς ἐκτέλεσιν ἀνοησίας ἀνεπανορθώτου μάλιστα, εἰς ἧς δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐξέλθῃς ἀζημιώτως.

Ο ποιητής.

Ἐπέσαμεν ὡς βλέπω εἰς τὴν φιλοσοφίαν. Καὶ δὲν μοὶ λέγεις τότε σαφέστερον, τί τρέχει; δὲν εἶσαι εὐχαριστημένος;.. δὲν ζῆς ἐν πλήρει ἀρμονίᾳ μετὰ τῆς συζύγου σου καὶ τοῦ τέκνου σου; σοὶ λείπει τίποτε;... Εἰς ἐμὲ φαίνεται ἐν τούτοις, ὅτι τὸ πᾶν ἐνταῦθα ἀποπνέει εὐτυχίαν, καὶ ἐν τόσῃ εὐρύτητι, ἐφ' ὅσον μία ἐξοχικὴ θυρὶς ἀπολαμβάνει τὸν θεῖον καὶ καθαρὸν ἀέρα τοῦ οὐρανοῦ.

Ο ζωγράφος.

Ἐχεις δίκαιον. Εἶμαι εὐτυχής, ἐντελῶς εὐτυχής. Ὑπεραγαπῶ τὴν σύζυγόν μου, ἐν πλήρει καρδίᾳ. Ὅποτεν δὲ ἐνθυμῶμαι τὸ τέκνον μου, γελῶ μόνος ἐξ ἠδονῆς. Ὁ γάμος δι' ἐμὲ ὑπῆρξε λιμὴν τῶν ἀσφαλῶν καὶ ἡσυχῶν ὑδάτων, οὐχὶ ὅμως ὡς ἐκείνων, ἐφ' ὧν προσδόνονται τὰ πλοῖα διὰ σχοινοῦν καὶ ἀλύσεων, ἵνα μὴ ἐξοκειλωσι, καὶ ἵνα ἐκεῖ διαμένωσι διὰ

παντός, ἀλλ' ὡς ἐκεῖνα, ἐν οἷς τὰ πλοῖα ἀγκυροβολοῦσι πρὸς ἀνασκευὴν καὶ παρασκευὴν τῶν ἰστίων καὶ ἰστιῶν, ἵνα μετὰ τοῦτο ἐξεέλθωσι διὰ νέας καὶ ἀγνώστους ἐκδρομάς. Οὐδέποτε κάλλιον εἰργάσθη, ἢ ἀφ' οἴτου ἐνομφεῦθη· αἱ δὲ ὠραιότεραι εἰκόνες μου χρονολογοῦνται ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.

Ο ποιητής.

ἘΙ πολὺ καλὰ, λοιπόν ;

Ο ζωγράφος.

Φίλε μου, μολονότι κινδυνεύω νὰ φανῶ πρὸς σὲ κενόδοξος, σοὶ λέγω, ὅτι τὴν εὐτυχιάν μου ἐλαμβάνω, ὡς θαῦμα, ὡς πρᾶγμα ἀκατανόητον καὶ ἐξαιρετικόν δι' ἐμέ. Ναί, ὅση πλεον ἐξετάζω τί ἐστὶ γάμος, ἐπὶ τοσοῦτον ἐξίσταμαι διὰ τὴν τύχην, ἣν ἔσπον, καὶ ὁμοιάζω πρὸς τοὺς ἀμαθείς ἐκείνους, οἵτινες διέτρεξαν τὸν κίνδυνον χωρὶς νὰ τὸν προαισθανθῶσι, καὶ οἵτινες ὦκριθα μετὰ ταῦτα, ἐκπληττόμενοι ἐνταυτῷ διὰ τὴν τόλμην των.

Ο ποιητής.

Μὰ, ποιοὶ λοιπόν εἶναι αὐτοὶ οἱ τρομεροὶ κίνδυνοι ;...

Ο ζωγράφος.

Ὁ πρῶτος, ὁ μέγιστος πάντων, εἶναι ὅτι ὁ καλλιτέχνης ἀπόλλυται τὴν ἰκανότητά του, τὴν δυνάμιν του, τὴν μεγαλοφυΐαν του... καὶ δι' ἕνα καλλιτέχνην, νομίζω, ὅτι τοῦτο εἶναι τὸ πᾶν. Σημείωσον δὲ καλῶς, ὅτι τὴν στιγμὴν ταύτην δὲν ὀμιλῶ περὶ τῶν συνήθων συνθηκῶν τοῦ βίου. Σύμφημι καθ' ὅλα, ὅτι ὁ γάμος εἶναι ἐξαίσιον πρᾶγμα, καὶ ὅτι τὸ πλεῖστον τῶν ἀνθρώπων δὲν ἀρχεται νὰ κάμνη τοὺς ὑπολογισμοὺς του, ἢ ὅταν ἡ οἰκογένεια συμπληρωσῆται αὐτοῦ ἢ τοὺς ἐχογγύσῃ. Ἐνίοτε μάλιστα τοῦτο εἶναι μίᾳ ἀπαίτησις ἐξ ἐπαγγέλματος. Ὁ συμβολαιογράφος δὲν φαντάζεται τὸ τοιοῦτον, ἀλλὰ δι' ἡμᾶς τοὺς ζωγράφους, ποιητάς, συγγραφεῖς, γλύπτας, μουσικοὺς, σφτινες ζῶμεν μακρὰν τῆς τύρβης τοῦ βίου καὶ τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων, ἀσχολοῦμενοι μόνον εἰς τὸ νὰ σπουδάζωμεν αὐτούς, εἰς τὸ νὰ τοὺς ἀπομιμῶμεθα, ἰσάμενοι πάντοτε ὀλίγον μακρὰν αὐτῶν, ὡς ἀπομακρυνόμεθα

πρὸ εἰκόνας τινός, ἵνα κάλλιον παρατηρήσωμεν αὐτήν, δι' ἡμᾶς λέγω, ὁ εὐτυχῆς γάμος εἶναι μίᾳ ἐξαιρέσει. Διότι εἰς τὸ νευρικόν αὐτὸ ὄν, τὸ ἀπαιτητικόν, τὸ εὐπαθές, τὸ εὐαίσθητον, καὶ τὸ ἀνδρόπαιδον αὐτὸ, ὅπερ καλοῦσι καλλιτέχνην ἀπαιτεῖται εἰδικὸς τύπος γυναικός, σχεδὸν δυσεῦρετος· καὶ τὸ ἀσφαλέστερον εἶναι, νὰ μὴ τὸν ἀναζητήσῃ τις... Ἀχ! πόσον καλῶς εἶχεν ἐνοήσῃ τοῦτο, αὐτὸς ὁ μέγας Δελακρουά, ὃν τόσον θαυμάζεις! Τὴν ὠραίαν ζωὴν διήγε, περιωρισμένος ἐντὸς τῶν τεσσάρων τοίχων τοῦ ἐργαστηρίου του, ἀποκλειστικῶς ἀφωσιωμένος εἰς τὴν τέχνην! Μίαν ἡμέραν ἐθαύμαζον τὸν οἰκίσκον αὐτοῦ μετὰ τοῦ κηπαρίου του, μεστοῦ ἐκ ῥόδων, καὶ ἐνθα διεσκέδαζε μόνος ἐπὶ εἰκόσιν ἔτη! Εἶχεν ὀλοκλήρον τὴν ἡσυχίαν καὶ τὴν στενοχωρίαν τοῦ μονήρους βίου!... Ἀλλά, φαντάσθητι ἤδη τὸν Δελακρουά ἐγγαμον, πατέρα οἰκογενείας, περιβαλλόμενον ὑφ' ὄλων τῶν ἀπασχολήσεων, τῆς ἀνατροφῆς τῶν τέκνων, τῶν χρημάτων, τῶν ἀσθενειῶν, κλπ. νομίζεις, ὅτι τὸ ἔργον του ἤθελεν εἶσθαι τὸ αὐτὸ ;

Ο ποιητής.

Μοὶ ἀναφέρεσι τὸν Δελακρουά, ἐγὼ σοὶ ἀναφέρω τὸν Βικτωρα Οὐγγῶ... Νομίζεις, ὅτι ὁ γάμος ἠνώχλησεν αὐτὸν νὰ γράψῃ τόσα θαυμάσια ἔργα ;....

Ο ζωγράφος.

Ὄντως, φρονῶ, ὅτι ὁ γάμος οὐδῶλος τὸν ἠνώχλησε... πλὴν πάντες οἱ σύζυγοι δὲν κέκτονται τὴν μεγαλοφυΐαν, ἥτις νὰ συγχωρῆ αὐτούς, οὐδὲ τὸν μέγαν ἧλον τῆς δόξης των, ἵνα ἀποζητήσῃ τὰ δάκρυα, τὰ ὅποια προξενοῦσιν εἰς τοὺς ἄλλους... Ἄλλως τε, ὅποια ἡ εὐχαρίστησις τῆς γυναικός, νὰ ἦναι σύζυγος τοιοῦτου μεγαλοφυοῦς ἀνδρός; Αἱ γυναῖκες τῶν ὀδοκαθαριστῶν εἰσι πολὺ εὐτυχέστεραι ἐκεῖνων!...

Ο ποιητής.

Πολὺ παρῆδοξον πρᾶγμα μοὶ φαίνεται νὰ συζητῶ περὶ γάμου πρὸς ἀνθρώπον νυμφευμένον, καὶ μάλιστα εὐτυχῆ φαίνοντον ἐκ τούτου, καὶ ἐν τούτοις κατακρίνοντα τὸν συζυγικὸν βίον.

(Ἐπεται συνέχεια)

Ροῦς

— Ὁμιλήσον καὶ θά ἴδω.
— Εὐερέσι, τὰ ὅπλα των εἶναι πολὺ κατώτερα τῶν ἐθειλωντῶν. Τὰ ἱδικά μας εἶναι παλαιά, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ εἰκοσίου ἔτου, ἐνῶ σὺ εἴχετε καραβίνας τῆς Εὐρώπης, με ὑψόματρον διὰ τὴν μακρὰν σκοποβολὴν, ξιφολόγγας καὶ....
— Θὰ σᾶς δῶσωμεν ἀπ' αὐτά, ὅταν φθάσωμεν εἰς τὴν Κρήτην.
— Καὶ διατί δὲν μᾶς τὰ δίδετε ἀπὸ τῶρα ;
— Διότι, πιθανῶς νὰ σκανδαλισθῆτε, καὶ νὰ θελήσητε νὰ ἐπιστρέψετε εἰς τὴν Μάνην, διὰ νὰ δεῖξετε εἰς τοὺς παλαιούς σας φίλους τὰ ὠραία σας ὄπλα, ἀπήνητησεν ὁ Κώστας, μετὰ μεγάλης ἀνυπομονησίας.
Ὁ Τασοῦλης ἐνοήσας τότε, ὅτι ὁ σκοπὸς του ἀπεκαλύφθη, ἐλαβεν ἀμέσως τὸ ἀγέρον αὐτοῦ ὕφος, καὶ διὰ βλοσηροῦ βλέμματος προσβλέπων τὸν Θεοχάρην.
— Ἄμ, μήπως νομίζεις, τῷ λέγει, ὅτι δὲν ἐνόησα, ὅτι ἔφερες τοὺς μαριτάτας μακρὰν τῆς πατρίδος των, διὰ νὰ τοὺς δολοφονήσῃς ;
Κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην, καὶ ἐνῶ οὗτος ὕψωνε σκοπῖμος τὴν φωνήν, ἡ Δεσποινὴ Ραμῶ παρετήρησεν ὅτι, κατόπιν προμμελετημένου σχεδίου οἱ ὀπαδοὶ τοῦ λησταρχοῦ ἐκίνησαν πρὸς ἑαυτούς λήμβον τινα, ἣν ἔσπον ἐπιτηδείως καὶ ἄνευ κρότου, καὶ ἐφ' ἧς ἐπιθάντες ἐπλησίαζον πρὸς τὸ φέρον τὰ ὄπλα πλοιάριον.
— Ἐχετε πολὺ ὠραῖα καὶ περίεργα ὄπλα, λέγει ἐν ταῦτῳ ἡ νεανὶς πρὸς τὸν Κορομηλᾶν, λαμβάνουσα ἐν πιστόλιον ἀπὸ τῆς ζώνης αὐτοῦ.
— Νὰ σὲ πάρῃ ὁ διάβολος ! ἐξηκολούθησεν ὁ Τασοῦλης,

ἀποτεινόμενος θυμῶδες πρὸς τὸν Θεοχάρην, μήπως νομίζεις, ὅτι μᾶς ἐξέλαβες διὰ κουτούς ;
Καὶ ἀνασῦρον τὸ γαταγάνιον του διὰ νὰ κτυπήσῃ·
— Ὅταν ὁ κόκορας φωνάζῃ, εἶπεν, ἡ ἀλεπού τὸν τρώγει. . . .
Ἄλλὰ δὲν ἐπρόφρασε νὰ τελειώσῃ, διότι ἐκπυροσκοπήσεως γενομένης, ὁ Τασοῦλης ἔπεσε κατὰ γῆς ἄπνους. Ἡ Σωσάνα Ραμῶ προλαβοῦσα, τὸν ἐπυροβόλησεν εἰς τὸν κρόταφον καὶ τὸν κατεκραύνωσε, καταπεσοῦσα ἐν ταῦτῳ καὶ αὕτη λιποθύμος ἐν ταῖς ἀγκάλαις τοῦ Κώστα καὶ τοῦ Κορομηλᾶ.
Πάντα ταῦτα συνέβησαν τοσοῦτ' ταχύως, ὥστε οἱ λοιποὶ λησταὶ μολονότι ἔτρεξαν νὰ συνδράμωσι τὸν ἀρχηγόν των, ἐφθασαν πρὸ τετελεσμένου γεγονότος καὶ διέμειναν πρὸ αὐτοῦ κεχνητότες. Ὁ Θεοχάρης τότε διέταξε νὰ τοὺς περικυκλώσῃ καὶ τοὺς ἠνάγκασε νὰ παραδοθῶσιν. Οἱ δὲ ἀπομειναντες ἐν τῷ πλοίῳ ἰδόντες τὴν ἀποτυχίαν τοῦ σκοποῦ των ἦλθον καὶ ἐζήτησαν συγχώρησιν, μολονότι ἐπίστευον ὅτι θὰ ἐτουφεκίζοντο ἅπαντες ἀμέσως.
Ὁ Κορομηλᾶς, ὁ Καυμένος, ὁ Δημήτριος ὁ Νικόλαος καὶ ὁ παππᾶς ἠτοιμάζοντο ἤδη πρὸς τοῦτο, καὶ εἶχον ἐκλέξει καὶ τὴν θέσιν, ὅτε ἡ Ραμῶ παρεκάλεσε θερμῶς νὰ φεισθῶσι τῆς ζωῆς τῶν πτωχῶν αὐτῶν ἀνθρώπων, καὶ ἀθῶον ἔσωσιν.
Ὁ Θεοχάρης παρασυρθεὶς ὑπὸ τῶν παρακλήσεων τῆς σωτῆρος αὐτοῦ, τοῖς ἐχάρισε τὴν ζωὴν.
— Σᾶς ἀφίνω νὰ ζήσητε, εἶπε πρὸς τοὺς ληστὰς ὁ Κώστας, διότι ὑπακούσατε ἀμέσως εἰς τὴν προσταγήν μου, καὶ διότι ἡ εὐθὴνη τῆς συνωμοσίας σας ἐπιβαρῶνει μόνον τὸν ἀρχηγόν σας, ὅστις ἦτον ἄξιός και χειροτέρας ἀκόμη τιμωρίας.
Ὁ ἀρχηγὸς τῶν σᾶς ἐπροφύλαξε. Σᾶς χαρίζω λοιπόν τὴν

ΕΥΤΡΑΠΕΛΑ

Ὁ Μίμης ἐνδύεται.
— Τὶ κάμνεις αὐτοῦ Μίμη ; τῷ λέγει ἡ μήτηρ του. Δὲν βλέπεις, ὅτι βλάλλεις ἀνάποδα ταῖς κάλτσας σου ;
— Τὸ βλέπω, μὰ εἶναι τρυπημέναις ἀπὸ ἐκεῖ, μαμμὰ.

Ἡκούσθη ὁ ἐξῆς διάλογος μεταξὺ δύο μικρῶν μαθητῶν.
— Ὁ σκύλος εἶναι κακὸν ζῶον, ἔλεγεν ὁ εἰς πρὸς τὸν ἕτερον.
— Ὅχι, ἡ γάτα εἶναι ποῖο κακὸν ζῶον.
— Ὅχι, ἡ μαμμὰ εἶναι ποῖο κακόν, δὲν εἶδες πῶς ἀγριεύει ;

Πατὴρ τις ἔλεγε πρὸς τὸ πενταετὲς τέκνον του.
— Ραοὺλ, ποῖον ἀγαπᾶς καλύτερον, τὴν μαμμὰ σου ἢ ἐμένα ;
— Ἐσένα.
— Τότε, διατί, ὅταν σὲ ἤρῳτα ἡ μαμμὰ σου, τῆς ἔλεγες, ὅτι ἀγαπᾶς αὐτήν ;
— Διὰ νὰ μὴ μὲ δείρῃ.

Ἡ Λιλλὴ ἐξετάζεται.
— Πόσους πόδας ἔχει ἡ γάτα ;
— Τρεῖς.
— Διατί ; ὅλα τὰ ζῶα δὲν ἔχουν τέσσαρας ;
— Ὅχι, ἡ ἰδικὴ μας γάτα ἔχει τρεῖς.

— Προκειμένου ν' ἀνυψωθῇ ἀερόστατόν τι, ὁ Τάκης ἠρώτα τὸν πατέρα του.
— Μπαμπᾶ, θὰ 'πάρῃ ὑψηλά ;
— Ναί, πολὺ ὑψηλά.
— Ἐκεῖ κοντὰ 'στὰ σύννεφα ;
— Ναί, καὶ πᾶρα πάνω.
— Δὲν φοβάται πού θὰ πάρῃ ὁ Θεός ;

ΣΚΕΥΕΙΣ ΚΑΙ ΑΞΙΩΜΑΤΑ

Ἡ ἐκδικησις εἶναι καρπός, ὡς πολλοὶ καρποὶ γλυκύς πρὶν τὸν δρέψη, πικρὸς ἀφ' οὗ τὸν γευθῆς.

Ἡ ἀλήθεια εἶναι, ὡς ἡ δρόσος τῆς πρωΐας· μόνον ἐντὸς καθαροῦ δοχείου μένει καθαρὰ.

Ὁ ἐνθουσιασμός ὁμοιάζει πρὸς τὰ ὀστρεῖδια, ἅτινα μόνον νωπὰ ἔχουσιν ἀξίαν.

Ἀν ἡ εὐσεβία ἀναβιβάζῃ τὸν ἀνθρώπον εἰς τὸν οὐρανόν, ὁ ἔρωσ καταβιβάζει τὸν οὐρανὸν εἰς τὴν γῆν.

Ἡ φύσις παραδίδωσι πρὸς ἑαυτὴν ἀντιφάσκουσα, ἐνθάπτε ἔνιστε λευκὸν μαργαριτην ἱερᾶς καὶ θρησκευτικῆς ἀγάπης εἰς τὸ βάθος τῶν μελανωτέρων καὶ θηριωδεστέρων ψυχῶν.

Ὁ ἔρωσ εἶναι δένδρον αὐτοφύεις, ριζώνει βαθίως εἰς τὴν ὑπαρξίν μας, καὶ πολλὰκις θάλλει καὶ εἰς καρδίαν μεμαραμέννας.

Αἱ ρυτίδες εἶναι ὁ τάφος τοῦ ἐρωτος.

Ἡ φωτογραφία εἶναι διὰ τὰ κοινὰ πρόσωπα ὅ,τι ἡ τυπογραφία διὰ τὰ μέτρια συγγράμματα· πολλαπλασιάζει δηλαδὴ αὐτά, ἀλλὰ δὲν τὰ σώζει ἀπὸ τῆς λήθης καὶ τῆς περιφρονήσεως.

Εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν ἄλλων τὰ ἐλαττώματά μας εἶναι σκαιά, αἵτινες ἀυξάνονται καὶ μεγαθύνονται καθ' ὅσον δύο ὁ ἧλιος τῆς εὐτυχίας μας.

Μωῦσῆς.

ζωὴν, ἀλλὰ νὰ ἐνθυμηθῆτε ὅτι μοῦ ἀνήκει, καὶ ὅτι ὀφείλετε νὰ μὴ τὴν διαθέσητε ἢ ὅποταν τὴν χρειασθῶ.
Τὸ πρωτοπαλήκαρον τοῦ Τασοῦλης ἐζήτησε τότε μετὰ τινος δικαιοματικῶ θάρρους νὰ λάβῃ τὸ σῶμα τοῦ ἀρχηγοῦ του καὶ τοῦ ψάλλῃ κατὰ τὸ ἔθιμον τὸ μυρολόγιον, πλὴν ὁ Θεοχάρης ἀντέτεινεν εἰς τοῦτο, εἰπὼν, ὅτι μίᾳ μόνῃ προδοσίᾳ ἐξαλείφει πάσας τὰς ἀρετάς καὶ τὰ κατορθώματα ἑκάστου ἀνθρώπου.
Μετὰ τοῦτο ἐνεταφίασαν τὸν λήσταρχον ὡς προδότην, δηλαδὴ ἀφήσαντες τὴν δεξιᾶν χεῖρα του ἐκτός τοῦ λάκκου, ἵνα οἱ διαβάται τὴν βλέπωσι καὶ τὸν ἀναθεματίζωσι, οἱ δὲ κόρακες τὴν καταβροχθίσωσι· καὶ εἰς ἐπίμετρον, ἵνα ἐμποδίσωσι τὴν ψυχὴν τοῦ κολασμένου νὰ περιέρχεται τὰ μέρη ταῦτα, τὴν ἐκάρφωσαν ἐπὶ τινος δένδρου διὰ καρφίου, ὅπερ ὁ παππᾶς πρότερον νύλόγησεν.
Ἐν τούτοις ἡ σελήνη μεγεθυνομένη ἀνήρχετο βραδείως τὸν οὐρανόν, δικδοχικῶς ἐπισκιάζομένη ὑπὸ τῶν διερχομένων νεφῶν, ὅτε ὁ Κώστας διέταξε νὰ εἰτοιμασθῶσι πρὸς ἀναχώρησιν.
Ἡδὴ εἰσῆρχοντο εἰς τὴν ἐπικίνδυνον ζώνην, καὶ τὰ πλοιαρῖα διέσχίζον τὰ ὕδατα τὸ ἐν κατόπιν τοῦ ἄλλου, προσέχοντες οἱ ἐν αὐτῷ τοὺς περιβάλλοντας αὐτὰ κινδύνους.
Μακρότερον διεκρίνοντο σκοτεινὰ τινα σημεῖα ἐν τῇ θαλάσῃ, ἀλλὰ ὁ Θεοχάρης καὶ οἱ ἀνθρώποι του ἀμφεβαλλόν ἄν ταῦτα ἦσαν πλοῖα τουρκικὰ, διότι οὐδὲν φῶς ἐν αὐτοῖς προὔιδεν τὴν ὑπαρξίν αὐτῶν.
Ἦτο νύξ μελανωτάτη.
Αἶφνης τοῖς ἐπῆλθεν ἡ ἰδέα, ὅτι συνελήθησαν ὑπὸ τοῦ ἔχθροῦ καὶ πάντες ἔτειναν τὰ ὅπλα ὡς ἀπροσθῶσιν. Εἶχον προσκρούσει ἄλλ' ἐλαφρῶς πρὸς μέγα τουρκικὸν πλοῖον, τὸ

ὁποῖον ἐνεκα τοῦ πολλοῦ σκοτους δὲν ἠδυνήθησαν νὰ διακρίνωσιν, ἐνόησαν δὲ μόνον τὴν ὑπαρξίν αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ μωρισμαῦ τοῦ ὁποῖον προξενεῖ τὸ ὑδρ διολισθαῖνον πρὸ τοῦ διασχίζοντος αὐτὸ σκάφους.
Ἡδὴ πλέον παρελθόντος τοῦ κινδύνου καὶ τῆς πρώτης τρομερᾶς ἐντυπώσεως, ὄντως οἱ ναυτικοὶ διεκρίνον καλῶς ἐν τῷ σκότει τὸ πλοῖον φεύγον, καὶ τὸ μελαγχολικὸν πρὸ αὐτῶν ὑδρ, ὅπερ βαθμηδὸν κατέπαυε τὴν κίνησιν, ἦν τὸ σκάφος τῷ εἶχε προξενήσει.
Τὴν πρωΐαν ἡ αὔρα εἶχε δροσίσει, ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ δὲ τῆς θαλάσσης ἤρχετο πνέων ἄνεμος ἰσχυρός, ὅστις βαθμηδὸν ἀνεσήκωνε τὴν θάλασσαν καὶ ἀνέτρεπεν αὐτὴν κατὰ βάθος. Πελώρια κύματα ἤρχοντο τότε ἀνεγειρόμενα, ὁ οὐρανὸς δ' ἀφ' ἑτέρου ἐκαλύπτετο ὑπὸ νεφῶν, καὶ πάντες οἱ ἐν τοῖς πλοιαρῖοις ἀμέσως ἀντελήφθησαν, ὅτι ἐπέκειτο σφοδρὰ καταιγὶς.
Ἐκ τινος παλαιᾶς δεισιδαιμονίας ἀνερχομένης πιθανῶς εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ προφήτου Ἰωνᾶ, οἱ Ἕλληνες φοβοῦνται πολὺ ὀσάκις συνταξιδεύουσι με ἱερέα, διότι θεωροῦσι τοῦτο προμύνημα ἐπικειμένου δυστυχήματος. Τὸ μόνον δὲ μέσον, ὅπερ μετεχειρήσθησαν τότε πρὸς πρόληψιν παντῶς ἀπεικταίου καὶ κατάπαυσιν τῆς τρικυμίας, ὑπῆρξε νὰ ριψώσιν εἰς τὴν θάλασσαν τὸν Ἰωνᾶν. Ὅσπερ οἱ Μανιᾶται ἐσκέφθησαν, ὅτι ὁ πνευματικὸς των ἐπρεπε νὰ θυσιασθῇ διὰ τὴν σωτηρίαν πάντων.
Ὁ παππᾶς διεμαρτυρήθη ἀποδώσας τοῦτο εἰς ἄδικον δευσειδαιμονίαν, πλὴν πεισθεὶς καὶ αὐτὸς ἐκ τῆς ἐπιμονῆς τῶν συντρέφων του καὶ ἐκ τῆς ἀύξανομένης τρικυμίας, συγκατένευσε νὰ ὑποστῇ κατὰ τὸ ἤμισον τὴν θυσίαν, ἥτοι νὰ προσδεθῇ ὀπισθεν τοῦ πλοίου διὰ σχοινίου καὶ μεταφέρηται οὕτω μέχρι τῆς καταπαύσεως τοῦ σάλου.

ΩΦΕΛΙΜΟΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

ΚΑΦΕΣ ΔΙ' ΥΔΑΤΟΣ ΔΙΥΛΙΣΜΕΝΟΥ

Πιστεύεται, ότι ή διά διύλισμένου υδατος κατασκευή του καφέ έχει αποτελέσματα γεύσεως πολύ διαφορετικά τής διά του κοινού υδατος. Υπάρχει ποιά τις σχέσις πρὸς τὴν κατασκευήν του ζύθου. Ὁ καφὲς οὕτω κατασκευαζόμενος ἀποκτᾷ ελαφρότητα καὶ λεπτότητα γεύσεως καὶ ἀρώματος ἀσυκρίτως μείζονα, διότι αἱ ιδιότητες αὐτοῦ ἀναπτυσσόμεναι ἀποκαθίστανται τότε ἐντελεῖς καὶ πλήρεις. Τὰ γαιώδη ἀνθρακικὰ ἄλατα, ἅτινα ἐμπεριέχονται ἐν τοῖς ὑπολαμβανόμενοις ποσίμοις ὕδασι καταστρέφουσι μέρος τοῦ στυπτικοῦ τοῦ καφέ, μεθ' οὗ σχηματίζουσι παράγοντα ἀδιάλυτον καὶ ἀνευ γεύσεως, ἐνῶ τὸ διύλισμένον ὕδωρ ἀφίνει τὸ στυπτικὸν ἀνεπαφον, καὶ διατηρεῖ ὅλην τὴν γεῦσιν τοῦ καφέ καὶ τὰς τονικὰς αὐτοῦ ιδιότητας, ὧν ἡ ἐνέργεια ὀφελεῖ ἀξιοσημειώτως εἰς τὸν στόμαχον.

Τὸ πείραμα τοῦτο εἶναι ἀσφαλὲς καὶ εὐκόλον, ὠφέλιμον καὶ συμπερασματικόν, ἕκαστος δὲ δύναται νὰ προμηθευθῇ ἀκόπως διύλισμένον ὕδωρ παρ' ἅπασι τοῖς φαρμακοποιοῖς.

Πρακτικῶς ὑπάρχει ἀναλογία τις καὶ ἐν τῇ ἐπιξεργασίᾳ τοῦ ζύθου, διότι τὰ κοινὰ ὕδατα, περιέχοντα εἰς μεγάλην ποσότητα διττανθρακικὸν ἀσβεστον, καταστρέφουσιν ὁμοίως ἐν τῷ λέβητι τὸ μέγιστον μέρος τοῦ στυπτικοῦ τῆς βρουωνίας, καὶ οὕτως ὁ ζύθος ἀπόλλυσιν ἐκ προτιμήσεως τὸν τονικὸν αὐτοῦ παράγοντα.

ΣΙΝΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΔΙΑΤΗΡΗΣΙΝ ΤΩΝ ΙΧΘΥΩΝ

Ἰχθύες τινες διέρχονται τὸν χειμῶνα ἐγκεχωσμένοι ἐν τῇ ἰλύει, καὶ εἰς ἐντελῆ κατάστασιν ἀποναρχώσεως. Οἱ Σῖναι παρατηρήσαντες τοῦτο, ἐσκέφθησαν σχετικὴν τινα καὶ εὐφυᾶ μέθοδον διὰ τὴν διατήρησιν τῶν ἰχθύων.

Ἰδοὺ δὲ πῶς ἐνεργοῦσι.

Μόλις ὁ ἰχθύς συλληφθῆ καὶ ἐνῶ ἐτι ζῆ, περιβάλλουσιν αὐτὸν ἐντὸς ὄγκου ἀργίλλου (πηλοῦ) ὑγροῦ, ὃν ἐγκλείουσιν εἰτα ἐντὸς παγοθήκης. Μετὰ τινὰς δὲ μῆνας, ἀπαλλάσσοντες τὸν ἰχθύν ἀπὸ τῆς περιβαλλούσης αὐτὸν ἰλύος, καὶ θέτοντες αὐτὸν ἐντὸς δροσεροῦ υδατος, οἱ Σῖναι δυσχυρίζοντι, ὅτι βαθμηδὸν ἐπανέρχεται εἰς τὴν ζωὴν. Μερικοὶ τῶν πλουσίων Σινῶν κέκτηνται ἐν τῇ παγοθήκῃ αὐτῶν πολλὰς ἑκατοστῆς ἰχθύων, διατηρουμένων οὕτω ζώντων.

Τὰ ἀνωτέρω ἐδημοσιεύσαμεν ὑπὸ πᾶσαν ἐπιφύλαξιν.

ΤΙΝΙ ΤΡΟΠῶ ΡΙΝΙΖΕΤΑΙ Η ΥΕΛΟΣ

Ἐὰν θέλητε νὰ ρινίσητε τὴν ὕελον, λάβετε ἐν κοινὸν ἐργαλεῖον, λίμαν ἢ σμίλην κτλ. ἢν ἀφοῦ ἐμβαπτίσητε πρότερον ἐντὸς βενζίνης κεκορεσμένης διὰ κάμφορας, ἐπιξεργάσατε ὡς ἐπιθυμεῖτε τὴν ὕελον, ρινίζοντες αὐτήν, ὡς νὰ ρινίσητε ξύλον. Δείον ὁμοῦ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν νὰ μουσχεύητε τὸ ἐργαλεῖον σας ἐντὸς τῆς ἀνωτέρω διαλύσεως.

Τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα κατορθοῦται, καὶ ἂν ἐμβαπτίσητε τὸ ἐργαλεῖον σας ἐντὸς ὑγροῦ τρεβεθίνης.

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

34

Αἶνιγμα.

Τὴν ὑπαρξίν μου, ὦ θνητέ, ἄλλοθι νὰ ζητήσης,
Κι' ὡς πρόξενον πολλῶν κακῶν νὰ με χαρακτηρίσης.
Οἱ πρόγονοί σου ἕκαμνον χρῆσιν ἐμοῦ μεγάλης,
Καὶ πάντοτε με ἔφερον σὴν ἑαυτῶν ἀγκάλῃν.
Εὐθὺς δὲ μεταβάλλομαι, γίλλετε, ἂν θελήσης,
Τὴν κεφαλὴν μου ἀσπλαγχνά βεβαίως γιὰ νὰ τμήσης,
Εἰς τόπον ὑπαρότατον, τὰ μάλα δὲ νοσώδη,
Κι' εἰς τὴν ὑγιειὰν βλαβερόν, πολὺ δὲ κινδυνώδη.

35

Αἶνιγμα.

Εἶμαι νῆσος τῶν Κυκλάδων, ὅπως εἶμαι
ἂν μ' ἀφήσης,
Σ' τοὺς ἀρχαίους δὲ θὰ μ' εὔρης, ἂν τὴν
κεφαλὴν μου τμήσης.

36

Συλλαβόγριφος.

Ἦς—Ἄρης—τόση—ἔνος—ἀμήν
—ἐσθὲ—περὶ—πᾶ—τρεις.

Δ. Φ. Β.

Λύσεις τῶν ἐν τῷ 27 φύλλῳ αἰνιγμάτων.

24. Αἶνιγμα.

Χαρά—Ἄρά.

Ἐλυσεν αὐτό, ὁ ἐξ Ἀθηνῶν κ. Ν. Λεορτιάδης.

25. Μεταγραμμαιτισμός.

Πόρος—Πῶρος

Ἐλυσεν αὐτό, ὁ ἐξ Ἀθηνῶν κ. Ν. Λεορτιάδης.

26. Κυβόλεξον.

Π ή ρ α

Η ρ ω ς

Ρ ώ μ η

Α σ ή ρ (!).

27. Περὶ ἑρωτήματα.

1) Ἡ στενὴ τῆς Χαλκίδος.

2) Ὁ ἀριθμὸς 30.

3) Ἡ ἐπαρχία Πάλλης.

28. Πρὸς συμπλήρωσιν.

Οὐδὲν ἀπλούστερον τοῦ μὴ στιχουργεῖν.

Σ. Ἰ. Ὁδησόν. Συνδρομὴ ἐλήφθη. Ἀποδείξις παρεδόθη κομιστῇ. Σᾶς ἐγράψαμεν.—Α. Κ. Π. Κ ὁ π ρ ο ν. Συνδρομητῆς ἐνεγράφη. Σειρὰ ἀπεστάλη. Σᾶς ἐγράψαμεν καὶ ἀπεστείλαμεν ἀποδείξιν. Ἀναμένομεν ἀπάντησίν σας.—Κ. Β. Ἀχ α τ α ν. Νέον συνδρομητὴν ἐνεγράψαμεν καὶ ἀπεστείλαμεν σειρὰν ἀμέσως. Εὐχαριστοῦμεν πολὺ. Βιβλία ἐλάβετε; δὲν μᾶς ἀνεφέρατε τίποτε περὶ αὐτῶν. Περί ἐκπληξείας σας ἀποροῦμεν, ὡς καὶ περὶ σταλέντων· ἂν ἐστειλάτε τίποτε, δὲν ἐλάβομεν ἄχρις ὥρας.—«Σ ὅ ν δ ε σ μ ο ν» Π ε ι ρ α ι α. Ἐπεκροτήσαμεν προθυμίαν σας καὶ ἐξεπληρώσαμεν ἐπιθυμίαν σας.—Δ. Φ. Β. Ἐ ν τ α ὕ θ α. Ἐλήφθησαν ἅπαντα. Τὸ πρῶτον ἀκατάλληλον. Τὸ δεῦτερον ἐτίθη. Τὸ τρίτον ἐδημοσιεύθη. Θὰ σᾶς εἰπωμεν καὶ προφορικῶς.—Θ. Μ. Π ἄ τ ρ α ς. Ἐπιτολὴ σας ἐλήφθη. Ἐχει καλῶς. Σᾶς ἐγράψαμεν. Ζητηθέντα φύλλα σᾶς ἀπεστείλαμεν χθές. Ἐπιταχύνετε.—Μ. Μ. Β e y r o u t h. Ζητούμενον 15 φύλλον σᾶς ἀπεστάλη. Παρακαλοῦμεν ἐγράψητε συνδρομητὰς.—Γ. Κ. Ὁδησόν. Δελτία σᾶς ἀπεστείλαμεν, ἐλάβετε; ἀπαντήσατε ἵνα σᾶς ἀποστελλόμεν ἕτερα.—Κ. Δ. Ἐ ν τ α ὕ θ α. Οὐχί, διότι ὑπὸ τοιαύτου πνεύμα δὲν συνεργαζόμεθα, μολοντί δύνασθε νὰ ἔχητε καὶ δίκαιον.—Σ. Μ. Μ ε σ ο λ ὄ γ γ ι ο ν. Ἄν ἐπιθυμήτε δυνάμεθα νὰ σᾶς φανώμεν χρήσιμοι, ὑπὸ τὸν ὅρον ὁμοῦ νὰ πληρῶνητε ὑμεῖς τὰ ταχυδρομικὰ τέλη.—Κ. Μ. Τ ρ ῖ π ο λ ι ν. Ἐνεγράφητε καὶ σειρὰν ἀπεστείλαμεν. Συνδρομὴ σας ὁμοῦ δὲν ἐλήφθη, ὥστε φροντίσατε, διότι συλλέγονται ἤδη ἅπασαι πρὸς τακτοποίησιν βιβλίων μας καὶ λαχείων.—Δ. Δ. Ἀ λ ε ξ ἄ ν δ ρ ε ι α ν. Σᾶς ἐνεγράψαμεν καὶ ἀποστέλλομεν ἀποδείξιν σὺν παρόντι φύλλῳ. Εὐχαριστοῦμεν ὑμᾶς πολὺ διὰ τοῦτο, ὡς καὶ δι' εὐμενεῖς περὶ «Φύσεως» κρίσεις σας.—Κ. Ν. Ἄνδρον. Ἀναπληρωτῆς ἔρχεται.

(1) Ἀσὴρ, υἱὸς τοῦ Ἰακώβ.